

GISSA ÅRTALEN!

VINN EN T-SHIRT!

Gissa årtalen för
de tio texterna.

Delta genom att gå till

<https://forms.gle/nV7G1WV1WdWFs8y16>

TÄVLA & VINN!

SPRÅKBANKENTEXT
En forskningsinfrastruktur för språkliga data
och en språkteknologisk forskningsenhet

1. Jag verkar nästan fnoskig, tycker jag. Men sen, längre fram i februari, smyger det sej in i allt ståhejet en biton av en viss tvekan, en lyrisk eftertanke. Låt oss gemensamt lyssna till några rader ur "Här hoppar inga halta skomakare" (27 febr.), där jag frågar mej:

*Har du ej respekt för gikt ens?
Gläds skomakaren åt diktens
kanske alltför salta soppa?
Varför skulle halta hoppa?*

2. I butiken virvlade försäljaren mellan kanaler, och han log och såg ut som om han var tvättad i klorin, och man kunde surfa och spela och googla och zappa, och vi småsprang mot kassan så jag verkligen kunde försäkra mig om att få köpa detta platta underverk... och nu... bara en skylt där det står "ingen signal".

3. Utan tvivel var detta mycket kusligt. För att dämpa sin upphetsning, måste han in i hytten och nypa en liten konjak ur flaskan. Och när han ändå var inne hos sig själv, tog han upp den polerade stålskiva som han brukade begagna till spegel och studerade sitt ansikte mycket noggrant. Han sköt fram underkäken och strök betänksamt med fingertopparna över hakan. Nej, det fanns ingen anmärkning att göra.

4. § 63. I händelse Skeppare å öppen båt icke åtlyder den af Tull-Jakt-betjeningen, genom kronoflags hissande, gifna signal till visitation, äge nämnde betjening att, medelst lossande af ett löst skott, båten anpreja; bibehåller båten det oaktat sin kosa utan att närrma sig till Tull-jakten, må ett skarpt skott, dock utan riktning på båten, lossas, och Tull-jakten under tiden ansträngas med segling eller rodd, för att kunna nalkas båten på anropningshåll. Efterkommes ej heller den senare signalen, må för båtens anhållning ytterligare lossas ett skarpt skott, så riktadt, att kulan går tätt för eller akter om densamma.

5. Gamla inhemska ord med nordisk klang och färg hade nästan kommit ur bruk i gängse tal och skrift och levde kvar endast i poesi och högprosa. Men lånorden hade ur normalprosan trängt in även där och hotade att alldeles döda de inhemska fornorden. Rydberg fann i dessa fornord ett stilvärde, som borde räddas, och hangjorde allt för att visa fram de inhemska ordens företräde i de högre stilarterna, där han på inga villkor ville tillåta normalprosans tyskord att tränga in. I sin iver att bekämpa lånordens utbredning nöjde han sig då inte med att försvara de fornartade hemordens plats i de högre stilarterna utan sökte vidga deras användning in i den ledigare prosan. Hans lån ur fornspråken äro i allmänhet för storvulna och högtidliga för vardags bruk, och detsamma gäller om flertalet av hans egna nybildningar.

6.

Ehuru människan såväl som den öfriga lefvande naturen illkommit genom en fortsatt utveckling, så är det likväl omöjligt att bestämma de förvandlingsgrader hon genomgått, eller den tidslängd, som tillryggalagts under dessa hennes utvecklingar. Ej heller kan det afgöras huru och på hvad sätt denna utveckling gått småningom uppåt genom hela djurkedjan från infusionsdjuret till människan. Men att hon såväl som hela den öfriga lefvande naturen icke är någon skapelse, framkommen med ens i sin nuvarande gestalt och form, utan en utveckling från allt lägre och lägre former, är ganska tydligt och fullkomligt öfverensstämmende med de allmänna naturlagarna.

7. Skräddarenäsan *skrédareñésa* ÖBu. ~ Namnet åsyftar bergparti (delvis bortsprängt vid järnvägsbygget) som hänger ut över ett bergstup. Det hade, åtm. förr, formen av en *näsa*.
Beträffande f.l. berättar sägnen att en dödsdömd skräddare blev lovad friheten, om han kunde sy ett par byxor sittande på yttersta klinten, dvs. »näsan». Företaget såg ut att lyckas, tills han sytt i sista knappen och skulle klippa av tråden. Då tappade han saxen, och då han försökte fånga den störtade han ner. Jfr en liknande tradition rörande *Skräddarekullen* ovan. I intetdera fallet torde sägnerna ha något att göra med namnens uppkomst.

8. *Att lämna* betyder inte att *ge sig av*. Vill man säga att man exempelvis åker ifrån en ö, finns det flera möjliga sätt att säga det:

Jag åker härifrån.

Nu tar jag mitt pick och pack och drar.

Jag sticker nu.

Man kan också säga:

Nu lämnar jag den här ön.

9. Uti nådigt Bref och Swar af d. 7 October sistledne, har Kongl. Maj:t behagat dess Cammar-Collegio och Stats-Contoir förståndiga, at då Kongl. Maj:t i nådigt öfwerwägande tagit den af Consistorio och Gymnasii-staten i Götheborg år ████ i underdånighet gjorde hemställan och förslag, angående dels inrättandet af et Gymnasium illustre därstädes, och dels yrkad ersättning för en brist uti Gymnasii och Scholæ-statens lönings-spannemål efter ████ års stat, jemte hwad Consistorium med Gymnasii- och Scholae-staten sedermera hos Cammar-Collegium under d. 18 Junii ████ och d. 25 Jan. ████, detta ämne rörande, widare anmält och föreslagit; så har Kongl. Maj:t, i anseende dertil, at Consistorium år ████ afstådt, så wäl från inrättandet af et Gymnasium Illustrum derstädes, som från et Präbende Pastorats anordnande för Gymnasie-staten i nåder funnit, det fråga härom nu mera kommer att förfalla.

10. saltströmming

notströmming

skötströmming

zooming

brainstorming

pasma

aning

baning

avbaning

daning